

ЗА ИЗРАЗА “ДАВАМ ЛЕПТАТА СИ”

Иво БРАТАНОВ

Изразът **давам/дам лептата си**, използван в нашия език, означава **давам скромно парично дарение, подаяние**. Изразът води началото си от евангелския разказ за дарението, което една бедна вдовица оставя за Йерусалимския храм.

Това събитие се случва през Страстната седмица. През един от нейните дни Господ Иисус Христос, след като е посочил лицемерието на книжниците, сяда срещу съкровищницата на Храма и гледа как народът пуска пари в кутията за дарения. Мнозина богаташи даряват по много пари. Една бедна вдовица пуска **две лепти**, т. е. **един кодрант**, в съкровищницата. След това Господ повиква Своите ученици и им казва, че бедната вдовица е дарила повече от другите, които са пуснали пари в храмовата съкровищница, защото всички други са дали от излишъка си, а тя отделя от своята немотия всичко, що има, цялата си прехрана (Мр 12: 41 – 44; Лк 21: 1 – 4).

Съществителното име **лепта** е от гръцки произход (вж. грц. **λεπτόν**, мн. ч. **λεπτά**). Тази дума всъщност е субстантивирано прилагателно име в среден род ед. ч. (вж. м. р. ед. ч. **λεπτός** “олющен, обелен”) и е етимологически сродна с глагола **λέπω** “беля, обелвам, олющвам, лющя”. Първоначалното значение на думата е **нещо дребно, олющено**.

Лептата, спомената в този евангелски разказ, е най-малката медна еврейска монета в Древността. Сечена е при владетелите от Иродовата династия. Равностойна е на една наша стотинка, а в Античността стойността ѝ се приравнява на половин римски кодрант (лат. **quadrans**; кодрантът е дребна римска монета, спомената в Мт 5: 26), т. е. тя е твърде ниска. Господ обаче похвалява усърдието на вдовицата, защото тя дава **всичко**, което има. Затова нейната жертва е оценена много високо. Тя

съществено се различава от пожертвованията на другите богомолци; някои от тези хора дават много пари поради усърдие, а други – поради тщеславие. Но Бог цени жертвата не по количеството ѝ, а по желанието, с което се принася, по душевната чистота на приносителя и в зависимост от средствата, с които разполага даряващият жертвата.

Нужно е да изтъкнем, че при описанието на тази случка се изгражда ярък и въздействащ контраст между неискрената и истинската набожност. Богатите даряват големи парични суми на Храма (Мр 12: 41; Лк 21: 1). Може би някои измежду тях са същите онези богаташи, “които изпояждат домовете на вдовиците” (Мр 12: 40; Лк 20: 47) и към които Господ Иисус Христос се обръща със следните думи: ”Горко вам, книжници и фарисеи, лицемери, задето изпояждате домовете на вдовиците и лицемерно дълго се молите; затова ще получите по-голямо осъждане” (Мт 23: 14). Ясно е, че тези лицемери биха погълнали дома и на бедната вдовица, показала истинска набожност. Големите парични пожертвования на тези богаташи нямат висока стойност пред Господа, защото богатите дават от своето изобилие. Бедната вдовица дава **всичко** в жертва на Бога, защото смята, че всичко принадлежи именно на Господа. Затова нейната жертва, макар и да е с малка материална стойност, има толкова голямо значение пред Бога.

В-к „Църковен вестник”, год. ХСХ, бр. 4; С., 16-28 февруари 1999 г., с. 5.